

Abstract: The abstract examines the theoretical and practical aspects of evaluating the economic efficiency of integrating digital platforms into the management systems of agricultural enterprises. The study identifies key factors through which digitalization influences the reduction of operational costs and the enhancement of overall profitability. It is substantiated that digital platforms, by consolidating IoT data, satellite imagery, and telemetry, serve as a critical instrument for risk mitigation and real-time optimization of management decisions. The author emphasizes that the transition to "data-driven" management allows for a significant reduction in resource consumption (fuel, fertilizers, seeds) while increasing the transparency of business processes. The barriers to digital transformation, such as high investment costs and the shortage of qualified personnel capable of working with Big Data, are also analyzed.

Keywords: digitalization, agribusiness, digital platforms, economic efficiency, precision agriculture, Big Data, cost management, IoT in agriculture, agricultural management, smart farming.

УДК 352:316.3:338.246.8

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-164

ПАРТНЕРСТВО ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ВЛАДИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ

Кормишкіна І.В., доктор філософії, докторантка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0002-7883-8423>

Анотація: Обґрунтовано, що відбудова має охоплювати не лише реконструкцію інфраструктури, а й відновлення соціальної згуртованості, довіри, доступу до послуг, економічної активності та спроможності громад до розвитку. Акцентовано увагу на ролі громадської участі у визначенні потреб населення, формуванні пріоритетів відновлення, забезпеченні прозорості використання ресурсів і громадському моніторингу відновлювальних проєктів. Визначено основні механізми партнерства, серед яких громадські консультації, робочі групи з питань відновлення, цифрові інструменти прозорості, залучення молоді та місцевих ініціатив до процесів прийняття рішень.

Ключові слова: відновлення територій, громадська участь, партнерство, територіальні громади, прозорість.

Відновлення територій України є не лише інфраструктурним, а й соціальним, економічним та управлінським процесом. Йдеться не тільки про реконструкцію зруйнованих будівель, доріг, мостів, енергетичних чи соціальних об'єктів, а й про відновлення довіри, безпеки, соціальної згуртованості, доступу до послуг, економічної активності та спроможності громад до самостійного розвитку. Саме тому партнерство громадськості та влади набуває особливого значення як умова прозорого, ефективного й орієнтованого на потреби людей відновлення територій.

За оновленою оцінкою RDNA5, підготовленою Урядом України, Світовим банком, Європейською Комісією та ООН, станом на 31 грудня 2025 року загальна вартість відновлення та реконструкції України протягом наступного

десятиліття оцінюється майже у 588 млрд дол. США. Це майже утричі перевищує орієнтовний номінальний ВВП України за 2025 рік [1]. Такі масштаби потреб означають, що відновлення не може бути виключно завданням державних інституцій. Воно потребує широкої координації між органами влади, місцевим самоврядуванням, громадськими організаціями, бізнесом, міжнародними партнерами, освітніми установами та самими мешканцями громад.

Партнерство громадськості та влади у процесах відновлення виконує кілька важливих функцій. По-перше, воно дозволяє точніше визначати реальні потреби населення, адже саме мешканці громад найкраще розуміють, які об'єкти, послуги чи напрями підтримки є першочерговими. По-друге, громадська участь сприяє прозорості використання ресурсів, зменшує ризики неефективних рішень і посилює підзвітність влади. По-третє, взаємодія з громадськістю формує довіру до процесів відбудови, що є особливо важливим в умовах війни, втрат, переміщення населення та високого рівня суспільної напруги.

Важливо, що українське суспільство демонструє високу готовність долучатися до відновлення. За результатами загальнонаціонального опитування Національного демократичного інституту, проведеного у січні 2023 року, 79% українців заявили, що готові особисто брати участь у процесі реконструкції країни [4]. Це свідчить про значний потенціал громадянської мобілізації, який доцільно використовувати не лише у волонтерській чи гуманітарній діяльності, а й у плануванні, моніторингу та оцінюванні відновлювальних програм.

Міжнародні документи також підкреслюють важливість участі громадськості у відбудові України. У спільній заяві за підсумками 24-го саміту Україна-ЄС у лютому 2023 року було наголошено на важливій ролі громадянського суспільства, місцевих адміністрацій та приватного сектору у реконструкції України. Подібний підхід закладено і в Принципах Лугано, ухвалених на Конференції з відновлення України у 2022 році. Серед ключових принципів відновлення визначено демократичну участь, залучення багатьох зацікавлених сторін, гендерну рівність та інклюзію [3]. Це означає, що відбудова має бути не лише технічною реконструкцією, а процесом, у якому враховуються потреби різних груп населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, людей з інвалідністю, дітей, молоді, жінок, людей похилого віку та інших вразливих категорій.

Особливу роль у забезпеченні прозорості та підзвітності процесів відновлення відіграють цифрові інструменти. В Україні функціонує державна цифрова екосистема DREAM, яка позиціонується як єдиний цифровий інструмент для управління проектами відновлення. Вона містить інтерактивну карту проектів, аналітичні інструменти та дані щодо проектів відновлення і розвитку України [2]. Значення таких платформ полягає в тому, що вони створюють можливості для відкритого доступу до інформації, громадського моніторингу, аналізу пріоритетів і контролю за рухом коштів на різних етапах реалізації проектів. Водночас ефективність таких цифрових рішень залежить від того, наскільки активно ними користуються органи місцевого самоврядування, громадськість, донори та мешканці громад.

На практиці партнерство громадськості та влади у відновленні територій може реалізовуватися через кілька механізмів. Передусім це створення робочих груп з питань відновлення при органах місцевого самоврядування, до складу яких можуть входити представники влади, громадських організацій, бізнесу, освітніх закладів, молодіжних рад, волонтерських ініціатив, експертного середовища та мешканців громади. Такі групи можуть брати участь в оцінці потреб, визначенні пріоритетів, підготовці проєктних пропозицій, громадському обговоренні планів відновлення та моніторингу реалізації заходів. Другим важливим механізмом є громадські консультації та публічні обговорення. Вони дозволяють уникнути ситуацій, коли рішення щодо відновлення ухвалюються без належного врахування думки мешканців. Третім напрямом є громадський моніторинг відновлювальних проєктів. Він передбачає контроль за якістю виконання робіт, строками реалізації, відповідністю витрат запланованим бюджетам, відкритістю закупівель і доступністю інформації для населення.

Водночас участь громадськості не повинна зводитися лише до контролю. Вона має включати співтворення рішень. Громадські організації та місцеві ініціативні групи можуть допомагати владі у роботі з вразливими категоріями населення, організації соціальної підтримки, проведенні опитувань, зборі даних про потреби, реалізації освітніх, психологічних, молодіжних, екологічних і соціальних ініціатив. Завдяки наближеності до людей громадськість часто швидше виявляє проблеми, які ще не стали предметом офіційної політики.

Окремої уваги потребує участь молоді у процесах відновлення. Молодіжні ради, студентські спільноти, волонтерські групи та громадські організації можуть бути важливими учасниками локального розвитку. Їх залучення сприяє формуванню культури відповідальності, громадянської активності, практичних навичок участі у прийнятті рішень і підготовці нового покоління фахівців для публічної сфери. У цьому контексті відновлення територій може розглядатися не лише як відбудова зруйнованого, а й як можливість для розвитку людського капіталу громад.

Таким чином, ефективне відновлення територій неможливе без активної участі громадськості. Відбудова має ґрунтуватися на принципах відкритості, інклюзивності, підзвітності, партнерства та орієнтації на потреби людей. У практичному вимірі це передбачає розвиток місцевих механізмів участі, використання цифрових інструментів прозорості, підтримку громадських ініціатив, залучення мешканців до планування та моніторингу відновлення, а також інтеграцію громадської участі до стратегій комплексного відновлення територіальних громад.

Список використаних джерел

1. World Bank. *Ukraine Fifth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA5): February 2022 – December 2025, 2026*. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099022026094036395>
2. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. DREAM – Екосистема цифрової реставрації для відповідального управління. URL: <https://dream.gov.ua/ua>

3. Підсумковий документ Міжнародної конференції з питань відновлення України «Декларація Луганю». 2022. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/621f88db25fbf24758792dd8/62c68e41bd53305e8d214994_URC2022%20Lugano%20Declaration.pdf

4. National Democratic Institute. *Ukraine: Nationwide Telephone Survey, January 4–16, 2023*. Washington, DC : National Democratic Institute, 2023. URL: https://www.ndi.org/sites/default/files/January_2023_Ukraine_wartime_survey_ENG.pdf

Abstract: It is substantiated that recovery should include not only the reconstruction of infrastructure, but also the restoration of social cohesion, trust, access to services, economic activity, and the capacity of communities for development. Emphasis is placed on the role of public participation in identifying the needs of the population, setting recovery priorities, ensuring transparency in the use of resources, and conducting public monitoring of recovery projects. The main mechanisms of partnership are identified, including public consultations, working groups on recovery issues, digital transparency tools, and the involvement of youth and local initiatives in decision-making processes.

Keywords: territorial recovery, public participation, partnership, territorial communities, transparency.

УДК 631.4:355.424:338.43

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-165

РОЗМІНУВАННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ҐРУНТІВ ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Курепін В.М., канд. екон. наук, доцент
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0003-0006-4090>

Анотація: Розглянуто умови збереження ґрунтів та відновлення аграрного виробництва через розмінування сільських територій. Проаналізовано вплив на стан земель мінного заґрязнення. Обґрунтовано значення очищення територій для забезпечення продовольчої безпеки.

Ключові слова: розмінування територій, ґрунтові ресурси, мінне забруднення, продовольча безпека, сільські території.

Обмеження можливості відновлення аграрного виробництва відбувається за рахунок забруднення сільських земель мінами та іншими вибухонебезпечними предметами. Небезпеки сільських територій у післявоєнний період мають складні екологічно-безпекові аспекти, пов'язані з проблемами розмінування [1, с. 116]. Залишки вибухонебезпечних предметів унеможлиблює безпечне використання родючих українських глиноземів та створює загрозу для життя аграріїв, які виконують роботи по обробки ґрунтів. Це негативно впливає на продовольчу безпеку України.

Багатовимірний характер ключових проблем відновлення ґрунтів включає наявність: складності та тривалості процесу розмінування; значних фінансових